

Column 'Oud Wijffie' van Marja Morskieft uitzending 7 september 2017

We worden het allemaal, de vriendengroep om me heen, mijn partner, neven en nichten. Ouder. Willen het liever niet maar het tegendeel, jong het aardse toneel verlaten, willen we óók niet. Zelfs ik ontsnap er niet aan blijkbaar- al zie je er niets van aan de buitenkant- Want vandaag verscheen er een mail in mijn mailbox waarin iemand me uitnodigde voor een driedaags congres: Congres and festival of Older people. De organisator verklaart:

“Wij zijn op dit congres niet geïnteresseerd in technologische oplossingen of (medische) zorgconcepten. Ze behoren tot het oude denken en helpen niet om de veranderingen die gaan komen te adresseren. Op het congres zijn we op zoek naar de ervaring van het ouder worden en de ervaring van het oud zijn.” En dat alles wordt omlijst met kunst, high brow lezingen en theater.

Drie dagen ! Hoe denken ze dat ik dat volhoud? Ik heb de energie van een tachtigjarige. Al kende ik ooit een tachtigjarige polsstokhoogspringer in wiens gezelschap ik me bijzonder traag en lui voelde. Terwijl hij de laatste persoon was bij wie ik dat mocht voelen: zijn vrouw had MS. Maar hij straalde zo'n onverwoestbare vitaliteit uit waar je alleen met bewondering naar kunt kijken.

Maar blijkbaar hoor ik inenen tot de doelgroep. Dan wel als geval apart, dunkt me. Want ik had al jong beperkingen, die waar de meesten van mijn leeftijdsgenoten, waaronder de organisator van dit congres, nu alleen nog nachtmerries over hebben. Mensen met makke blijken sneller te verouderen dan standaardfite mensen. De boel slijt eerder en ernstiger.

Niemand gelooft het als ze mijn gezonde bloes zien, maar door pijn verziekte nachten doen een enorm beroep op mijn hersencapaciteit en mijn vermogen tot zelfbedrog. 'Het gaat gewoon lukken, iedereen kan het dus ik waag het erop'. Zonder bluf is het leven duf, het levensmotto van een vriendin met een dwarslaesie. Ze reisde onversaagd door heel Afrika , interviewde bijzondere mensen met makke en maakte er een fraai boek over. Wat zou ik dan zeuren dat ik te moe ben om naar Hengelo te reizen?

Toch is het een onderwerp waar aandacht voor moet komen. Er zijn verhalen genoeg van oudere mensen met beperkingen**. Maar als ik de feestelijke uitnodiging van het congres zie, lijkt echt niet tot de mogelijkheden te horen: lek en gebrek en verlies.

Is het al tot ze doorgedrongen, tot de politici, de beleidsmakers, de zorgdenkers? Toegang tot de zorg is sinds de 'Transitie (= bezuiniging) voor standaard oude mensen al een hindernisloop geworden.

Hoe zal het ons vergaan, nu wel sneller voorzieningen en aanpassingen nodig hebben? Zullen we overgeleverd worden aan intelligente robots? Beslissen die straks ook of ons leven nog de moeite waard is om te ondersteunen? Daar zou ik het graag eens over hebben.

Voordeel van het ouder worden is dat je veel ervaring hebt opgedaan in het voorzieningencircuit en dat je gewapend bent tegen opmerkingen als: zo lang mogelijk alles

zelf doen mevrouwetje! Zo min mogelijk van gemeenschapsgeld gebruik maken meneertje! Zoveel mogelijk bewegen, wijffie! Je hebt strategieën ontwikkeld- ik een grote mond-gesprekstechnieken geoefend. Relativeringsvermogen en emotiemanagement verworven.

Nadeel van deze ervaring is dat je het allemaal al eens hebt meegemaakt ('Hé! Invalide! Hierheen!'), elke beleidshype is al eens langs geweest (de zelfzorgideologie; nu participatie geheten). Daar word je moe van en soms cynisch.

Maar ach, voordeel is dat je je altijd wel weer redt, een grandioos aanpassingsvermogen hebt, de kleine dingen in het leven opmerkt en waardeert. Zo staat de spoorberm vol met het vlasleeuwenbekje (*Linaria*) en het zandblauwtje (*Jasione Montana*), een enorme opsteker voor mijn humeur.

Nadeel is dat je vaak zo assertief wordt dat je in een andere categorie valt- die van 'de verwarde persoon'. Zo zal ik straks op het station in Amsterdam, waar ik de vorige keer bijkans van de oprijbrug uit de trein geduwd werd door gehaaste toeristen met koffers, fietsen, van me afslaan met mijn stok.

Zo zie je, ik heb heel wat ervaringen te delen. Misschien kunnen ze op dat congres nog wat van dit oude wijffie leren.